Avgjørdur Terje Hagevang frá norska SAGA Petroleum:

Olja og gass í føroysku undirgrundini

Sannlikt er, at tað finst bæði olja og gass í føroysku undirgrundini. Jarðfrøðiligu viðurskiftini eru av slíkum slag, at her eru møguleikar at kunna goyma bæði olju og gass. Føroyingar eiga at læra av norsku royndunum og síggja tað positiva, sum ein oljuvinna hevur við sær. Hetta er nakað av tí, sum ein av fremstu jarðfrøðingunum hjá norska oljufelagnum Saga hevur at siga eftir eina vitjan í Føroyum.

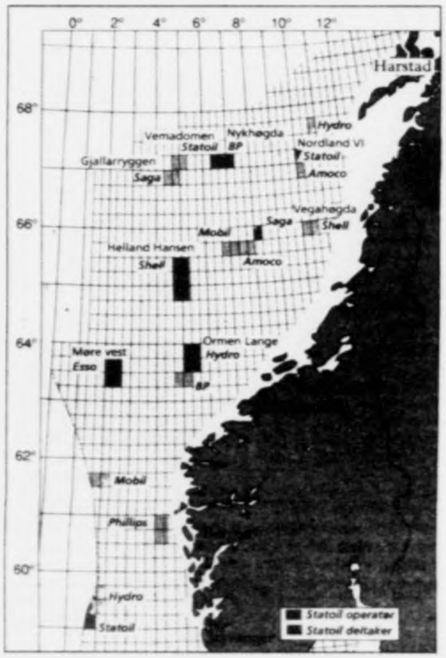

Terje Hagevang frá Saga ivast ikki í, at somu løgini, har olja er funnin á bretskum øki, halda fram inni á føroyskum øki. Saga er annars við í komandi oljuleitingini á djúpum vatni í Møre og Vøring, har teir hava góðar vónir um at finna olju. Hesi øki kunnu javnmetast við Føroyar og eisini Grønland

Saga er við í komandi Lopransboringini og rindar 2 mill. kr. fyri luttøkuna

-Vit ivast ikki longur, men eru sannførdir um, at bæði olja og gass eru í føroysku undirgrundini.

Hetta sigur ein fremstu jarðfrøðingunum hjá privata norska oljufelagnum, Saga Petroleum, Terje Hagevang, sum júst hevur vitjað føroysku oljufyrisitingina fyri at greiða frá kanningarúrslitunum hjá felagnum á føroyskum øki umframt ætlanir í framtíðini.

Hvat grundar Terje Hagevang so hetta so avgjørdu úttalilsi á?

-Tað byggir á tað arbeiðið, sum Saga hevur gjørt á føroyskum øki. Jarðfrøðiligu viðurskiftini í føroysku undirgrundini eru av slíkum slag, at her eru møguleikar at kunna goyma bæði olju og gass.

Vit vita longu nú, at her eru "reservoirbergarter", "kildebergarter" og her eru helst eisini oljufellur tilstaðar.

Hvat viðvíkur tjúkku basaltflágunum, so tekur Saga tað meira sum eina avbjóðing heldur enn ein óloysiligan trupulleika.

Terje Hagevang sigur seg hava havt góðar samrøður við oljufyrisitingina undir vitjanini í Føroyum, men hann vil ikki fara út í, hvat teir hava tosað um.

Eitt nú vil hann ikki siga nakað um, hvar í føroyska økinum teir meta bestu møguleikarnar vera at finna olju.

Men tað hava vit sjálvandi sagt oljufyrisitingini.

Uppá fyrispurning um møguleikar eru at finna stórar oljukeldur – teir sokallaðu elefantarnar – í føroyskum øki á støðd við Ekofisk og Statfjord í Norðsjónum, sigur Terje Hagevang, at tað kann ein ikki útiloka.

-Vit vóna tað. Og tað er kanska heldur ikki heilt ósannlíkt.

Marknatrætan loysast

Saga Petroleum er eitt av teimum mongu útlendsku oljufeløgunum, sum hava stóran áhuga í føroysku undirgrundini. Felagið hevur keypt allar tær kanningar, sum eru gjørdar á føroyskum øki, eitt nú seismikkin hjá Western og kanningarnar hjá avstralska felagnum World Geoscience. Harafturat er Saga við í komandi Lopransboringini.

Royndirnar hjá Saga í Norðsjónum og serstakliga áhuga á at finna olju og gass í nýggju útbjóðingarøkinum út fyri Miðnoreg á djúpu Vøringleiðunum ger, at felagið heldur møguleikarnar vera góðar at finna olju og gass á Føroyaleiðini. Sagaserfrøðingarnir halda eins og serfrøðingarnir hjá eitt nú Statoil, at viðurskiftini í Vøring og við Føroyar eru rættiliga meinlík.

Men Terje Hagevang heldur tað hevur stóran týdning fyri føroyingar og ikki minst fyri oljufeløgini, sum vilja gera íløgur á føroyskum øki, at marknatrætan við bretar...

Eg haldi í hvussu er tað er neyðugt at fáa eina fyribils semju, soleiðis at virksemið kann byrja á føroyskum øki.

Terje Hagevang heldur annars, at tað er av týdningi, at føroyingar eru realistiskir, tá tað snýr seg um vónirnar til eina komandi oljuvinnu og ikki rokna við einum "mirakuli" nú beinanvegin.

Tit mugu líva við at taka eitt stig í senn. Tað tekur sína tíð at byggja upp eina oljuvinnu. Hetta eru royndirnar hjá okkum í Noregi. Í Noregi vórðu boraðir 33 brunnar, áðrenn lønandi framleiðsla kundi byrja.

Føroyar tola væl eina oljuvinnu

Men byggja vit at royndunum norðmenn hava havt við eini oljuvinnu í meira enn 20 ár, heldur Terje Hagevang, at eitt lítið samfelag sum tað føroyska tolir eina slíka nýggja vinnu.

Tað ivast eg onga løtu í. Føroyingar eru so mikið at sær komnir, at tit megna at taka ímóti eini slíkari avbjóðing.

Terje Hagevang vísir á, at teir í Noregi høvdu sama orðaskifti um ávirkan av eini oljuvinnu fyri 25-30 árum síðani og seinni.

Norðmenn eru samdir um í dag, at høvdu vit ikki

Á kortinum síggja vit, hvar í norskum øki Saga og eisini onnur oljufeløg hava fingið lisensir í tí seinastu útbjóðingargrundini. Saga er tað felagið, sum er úti á størsta dýpinum, nevniliga 1400 metrum í Vøring bassenginum

GODT RESULTAT: Både for Snorre og Tordis er driftskostnadene redusert og produksjonen økt i 1995.

So skjótt vit fáa ein lisens á føroyskum øki fara vit at gera fyrireikingar til at bora sigur Terje Hagevang frá Saga

olјuna, so hevði samfelagið búskaparliga verið sera illa fyri

Men heldur tú norðmenn eru vorðnir gladari og ríkari, síðani oljan kom?

Vit eru undir øllum umstøðum blivnir ríkari og eg haldi gladari eisini

Men alt tað, sum fylgir við eini oljuvinnu so sum prísstøðið fyri bert at nevna eitt, er tað ikki nakað, sum kann vera ræðuliga oyðileggjandi fyri eitt lítið samfelag sum tað føroyska?

Ju - um tit ikki hava eftirlit við virkseminum og ansa eftir hesum. Men eg dugi ikki at siggja, hvussu ein komandi oljuvinna kann virka oyðileggjandi fyri eitt samfelag sum tað føroyska.

Lønandi við núverandi prísum

Tað eru tey, sum halda, at oljuprísirnir í dag eru so mikið lágir, at tað hevði verið best fyri Føroyar at goymt oljuna - um hon er har - til betri prísir eru á heimsmarknaðinum!

-Har eri eg ikki samdur. Oljuprísirnir eru nóg høgir til at gera møgulig oljufund á føroyskum øki lønandi.

-Men heldur tú, at føroyska samfelagið fer at fáa eins stórt úrbýti - vinning - frá eini oljuvinnu sum Noreg hevur fingið tað?

-Tað hevur tikið sína tíð í Noregi at útvega samfelagnum inntøkur frá oljuvirkseminum, siggja vit burtur frá teimum ringvirkningum, sum vinnan hevur á samfelagið við virksemi, útbyggjan av infrastrukturi osv.

Terje Hagevang ivast onga lotu í, at uttan oljuna so hevði Noreg ikki verið so væl fyri búskaparliga sum tað er í dag.

-Men hvussu kunnu føroyingar tryggja sær, at teir ikki rætt og slætt verða "snýttir" av oljufeløgunum við at hesi eitt nú seta ov stór krøv fyri at fara undir oljuvinnu?

-Tað er neyvan nakar trupulleiki. Tað er væl kent, hvussu myndugleikarnir kunnu tryggja sær sín part av inntøkunum frá eini oljuvinnu. Her finnast skilagóðar skipanir bæði í Noregi, Danmark og Bretlandi, sum føroyskir myndugleikar eisini eru vitandi um. Tað er tí bara at seta slíkar skipanir í verk her eisini.

-Men tað tú alla tíðina hoyrir frá oljufeløgunum, sum vitja her, er, at tað verður so mikið dýrt at gera íløgur á djúpum vatni við Føroyar, at føroyskir myndugleikar mugu taka hædd fyri hesum og ikki seta ov hørð krøv til feløgini!

-Har má eg viðganga, at Saga hevur eitt annað sjónarmið um hetta enn mong onnur oljufeløg. Vit halda, at tað er møguligt at tjena pengar eisini á stórum havdýpum. Á norska landgrunninum skal Saga vera operatørur á einum lisensi, sum er á 1400 metra dýpi. Harafturat eru vit við í tveimum øðrum lisensum á 1200 metrum og tað er í 15. lisensrundu. Hetta eru lisensir, sum vit høvdu vónað at fáa og sum vit eisini rokna við at kunna fáa lønandi vinnu burturúr.

-So tú heldur, at føroyskir myndugleikar skulu ikki bera ótta fyri at ræða oljufeløgunum burtur við at leggja ein rímuliga høgan skatt á inntøkurnar?

-Her mugu vit minnast til, at tað, sum skal skattast, er vinningur. Og tað merkir, at oljufeløgini mugu fyrst fáa ein vinning, áðrenn tú kanst skatta tey. Og tað fer at taka nakað av tíð. Fyrst skulu tey finna olju og ikki fyrr enn framleiðsla fer í gongd, verða inntøkur, sum kunnu skattast.

-Taka vit inntøkurnar, sum norski staturin hevur fingið frá oljuvinnuni í Norðsjónum, so hava tær ligið heilt uppi á 60-80%, meðan vit í dag t.d. bert tosa um ein partafelagsskatt í enskum øki vestan fyri Hetland uppá 33%. Hvar fer hetta prosentið at liggja fyri føroyska økið?

-Tað er sera torført at siga. Tað er ein spurningur um heildina. Ein má hyggja at, hvussu totalpakkin sær út t.v.s. hvat inngongur í eina møguliga avtalu við oljufeløgini, sum ikki bert fevnir um partafelagsskatt.

-Men verður heildin av slíkum slag, at føroyska samfelagið undir øllum umstøðum fer at fáa stórt úrbýti av oljuvirksemi?

-Tað veldst alt um, hvat verður funnið. Fyrst mugu vit sleppa at bora nakrar brunnar og vita, hvat er í undirgrundini. Síðani kemur framleiðslan aftaná.

Terje Hagevang sigur víðari, at í Noregi hava teir alla tíðina lagað skattaskipanini eftir umstøðunum. Í byrjanini vóru krøvini á skattasíðuni sera avmarkað, tí roynt varð at fáa virksemi í gongd. Men tá so inntøkurnar komu, vórðu treytirnar justeraðar, soleiðis at skattaprosentið var økt. Seinni er hetta skattaprosent so aftur lækkað fyri at økja um áhugan hjá feløgunum at fara undir nýtt virksemi.

Einki ímóti at arbeiða saman við føroyskum almennum oljufelag

-Heldur tú at føroyingar eiga at læra av norðmonnum og seta á stovn eitt alment 'Statoil'?

-Tað er trupult hjá mær at svara. Fyri okkum í Saga er tað líka mikið, um tað finst eitt alment føroyskt oljufelag. Vit vilja vegna føroyskar myndugleikar sleppa í gongd við at leita eftir olju. Um tað í hesum sambandi er eitt føroyskt almennt oljufelag við, hevur minni at siga fyri okkum. Tí tað er í síðsta enda føroyska samfelagið vit gera eitt arbeiði fyri.

Men nær heldur Terje Hagevang, at oljukrónurnar fara at rulla inn í føroyska landskassan?

-Tað mugu vit vóna hendir skjótt, men tað er ómøguligt at siga, fyrr enn tú hevur funnið olju.

-Nær ætlar Saga at seta borin í føroysku undirgrundina?

-Vit ynskja at vera við í 1. útbjóðingarumfari. So skjótt vit fáa ein lisens byrja vit virksemi alt fyri eitt. Tað ræður um ikki at missa tíð, tá tú hevur fingið ein lisens, sum skal kannast. Tað ræður um sum skjótast at finna fram til, hvat er goymt í hesum lisensi av møguligum virðum.

Noreg illa fyri uttan olju

-Men hvat vil tú siga til teir føroyingar, sum í dag seta eitt stórt spurnartekin til eina komandi oljuvinnu og sum eisini siga, at vit als ikki skulu hava eina slíka vinnu?

-Tá eiga teir at tosa við ættfrændir sínar í Noregi um sama spurning. Tí tað orðaskiftið hava vit longu havt í Noregi fyri nógvum árum síðani og tað orðaskiftið er liðugt. Tað er eingin norðmaður, sum kundi hugsað sær eitt norskt samfelag fyriuttan olju og oljuframleiðslu.

-Men hvussu hørð krøv heldur tú, at føroyskir myndugleikar eiga at seta oljufeløgunum um at útvega føroyingum arbeiði í sambandi við eina komandi oljuvinnu?

Har eiga tit so avgjørt at seta krøv eins og gjørt varð í Noregi, tá oljuvinnan tók seg upp her. M.a. kravdu norsku myndugleikarnir av oljufeløgunum, at tey skuldu taka sær av at útbúgva norðmenn til hesa nýggju vinnuna.

Saga eitt gott felag

Terje Hagevang vónar, at Saga sleppur upp í part í leitingini eftir føroyskari olju.

Sjálvur heldur hann, at Saga er eitt gott felag í so máta.

-Vi er et selskab som ser muligheder heller end begrensninger. Vi er offensive og kreative, åbne og vi tror på sagen.

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyri standandi fráboðan

Skrásetingar-nr. P/f 283.
P/f Byggifealgið G. Waagstein, á Hjalla 15, Boks 1278, 110 Tórshavn.

Viðtøkur broyttar.

Kapitalur: Lækking: Við kr. 500 000,00 til kr 0,00 til rindan av halli. Hækking: Við kr 400.000,00 til kr 400 000,00
Inngjaldingarháttur: Kontant kr. 400.000,00 til kurs 100.

Nevnd:
Fann úr nevndini: Alma Fryda Waagstein, Varðabú, 100 Tórshavn (formaður), Heini Bergtórur Trond Hansen, Hoydalsvegur 13, 100 Tórshavn og Súsanne Dahl Waagstein Madsen, Stensballe Strandvej 40, DK-8700 Horsens.
Innkomin í nevndina: Anders Nedergaard-Hansen, Gundadalsvegur 17, 100 Tórshavn (formaður)

Tekningarreglur:
Felagið verður teknað av stjóra, nevndarformanni ella av tveimum nevndarlimum í felag.

Roknskaparár:
Nýtt roknskaparár: 01.01.–31.12
Umleggingarár: 01.05.1994–31.12.1994

Endamál: Endamál felagsins er at reka entreprenørvirksemi, projektering, handil og annað yrki í hesum sambandi.

Skráseting Føroya
tann 2. apríl 1996

Kristin Balle

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyri standandi smápartafelag:

Skrásetingar-nr.
Sp/f 2516.

Navn: Sp/f Sýnin

Adressa: 520 Leirvík

Kommuna: Lorvíkar Kommuna

Stovningardato:
14.10.1995

Viðtøkudato:
14.10.1995

Kapitalur:
Kr. 120.000,00

Inngjaldingarhátttur:
Kr. 120.000,00 í øðrum virðum til kurs 100.

Stovnarar: Carl Fritz Joensen, 660 Søldarfjørður, Eli Joensen, 520 Leirvík, Jón Ólavur Joensen, Pilekæret 4, DK-2840 Holte, Fríðfinnur Johnsson, 520 Leirvík, Óli Jákup Joensen, 520 Leirvík og Kaj Anker Joensen, 660 Søldarfjørður.

Nevnd: Kaj Anker Joensen, 660 Søldarfjørður (formaður), Carl Fritz Joensen, 660 Søldarfjørður, Eli Joensen, 520 Leirvík, Jón Ólavur Joensen, Pilekæret 4, DK-2840 Holte, Fríðfinnur Johnsson, 520 Leirvík og Óli Jákup Joensen, 520 Leirvík.

Stjórn: Fríðfinnur Johnsson, 520 Leirvík.

Tekningarreglur:
Felagið verður teknað av stjóranum ella nevndarformanninum.

Grannskoðari: P/f Grannskoðaravirkið Inpact, løggildir grannskoðarar, R. C. Effersøesgøta 26, 100 Tórshavn.

Roknskaparár:
01.01.–31.12.

Fyrsta roknskaparár:
14.10.1995–31.12.1995

Endamál: Endamál felagsins er at troyta vinnumøguleikar í sambandi við aling og havtilfeingi, og at reka handil og annað virksemi í hesum sambandi.

Skráseting Føroya
tann 27. mars 1996

Kristin Balle

Spastikarafelagið
Felag fyri spastikarar og børn/vaksin við líknandi breki, t.d. vøddasvinn. Felagið heldur til í MBF-húsinum, Íslandsvegi 10 C. Skrivstovutíð hvønn hósdag kl. 15–17. Tlf. 19027, Fax 10813 (MBF).